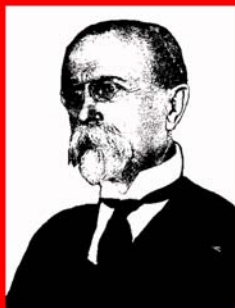

REVOLÚCIA a KONTRAREVOLÚCIA

filozofia politiky - politika bez filozofie, evolúcia pokrytectva a pretvárký

Petr Skočovský, profesor Žilinskej univerzity o autorovi, svojom bývalom vedeckom ašpirantovi, keď sa rozhodol kandidovať na miesto predsedu jednej Slovenskej politickej strany s ambíciou zachrániť ju a pomôcť Slovensku, povedal:

„Je príliš slušný aby uspel v politike.“

Peter Ponický Lošonci

REVOLÚCIA
a
KONTRAREVOLÚCIA

Filozofia politiky – politika bez filozofie, evolúcia pokrytectva a pretváranky

2018

Pod'akovanie

Úprimne ďakujem svojim priateľom, Ing. Milošovi Vaňovi, Dr. Emilovi Píchovi a prof. Vítězslavovi Zamarskému, že boli ochotní čítať toto dielko a svojimi návrhmi, pripomienkami, kritikou i pochvalou významne prispeli k jeho čitateľnosti.

© 2017 Peter Ponický Lošonci

ISBN 978-80-973041-1-9

Published by Dibuk, s.r.o., Obchodná 26, 811 6 Bratislava.

<http://www.publico.sk>

Printed in

Približne 20 ročný Napoleon Buonaparte, si do svojho slovníka zaznamenal asi toto:

„Súčasný spoločenský zriadenie nie je dobré, je nespravodlivé, založené na falošných zásadách, odporuje prirodzeným zákonom a prirodzenosti človeka. Najvýznamnejšie predurčenie človeka podmienené prirodzenými zákonmi je šťastie, lebo na rozdiel od sveta zvierat nie je výsledkom pôsobenia sily, ale dohody. Je hrubo porušovaná snaha človeka po rovnosti, všade vládne nerovnosť a svet je rozdelený na dve triedy – vládnucich a utlačovaných, bohatých a chudobných.“

Čo sa zmenilo za uplynulých bežmála 220 rokov, ktoré charakterizujú politické dianie mapujúce svet ľudí, týmto viac či menej známym citátom? Filozofom a historikom je zrejmé, že myšlienky Napoleona Bonaparta sú prevzaté z najznámejšieho diela osvietenstva, „Spoločenskej zmluvy“ od Jeana Jacquesa Rousseaua. To ale neznamená, že by tieto myšlienky nemohli byť vlastné Napoleonovi, mladému mužovi často zažívajúcemu strádanie a vidiacemu zrejmé spoločenské rozdiely, charaktery a správanie sa ľudí pochádzajúcich z rôznych spoločenských vrstiev. Tento odvážny a

realitou života často deprimovaný mladý človek, hoc nadšene vyznával Rousseauove humánne myšlienky osobnej slobody a spoločenského rozvoja, sa stal jedným z najznámejších autokratických vládcov Európy.

Je totiž opakovanou skúsenosťou politického sveta Zeme, že jedinou historicky známou možnosťou, ako rýchlo a efektívne vykonávať politiku je autokratická vláda bez mnohých medzičlánkov výkonu moci deformujúcich a spomaľujúcich jej účinnosť. Takáto vláda je však skoro vždy relatívne rýchlo vystriedaná autosugestívnym obdivom k vlastnej veľkosti a múdrosti „vrelo“ podnecovanej množstvom poradcov aktívne účastných autorite vlády „zbožštenej“ či „glorifikovanej“ osoby za ktorú sa skrývajú. Republika a demokratický princíp voľby je dnes považovaný za akúsi hradbu autokracie, ale platí to len v prípade, že korupcia všetkých medzistupňov výkonu moci neprerastie do systémovej podoby. Tak sa tvorí diverzifikovaný systém malých autokracií vykonávateľov moci tzv. byrokratický, ktorý už ale spravidla neobsahuje osvietenské pohnútky spoločenského prospechu. Takto individualizovaný prospech sprostredkovateľov moci generuje spoločenskú nespokojnosť a rast revolučných nálad a vznik ideí nastoľujúcich spoločenský poriadok a spoločenský prospech akýmsi akcelеровaným spôsobom, teda rýchlo či skokom. Aj toho sme už boli neraz v histórii svedkami, „všetky“ revolučné vlády nakoniec skončili z dôvodu absolutizácie svojej moci a škodlivým pôsobením korupcie v jej byrokratických štruktúrach výkonu moci. Kde je teda cesta?

Pre múdrych platí *HISTORIA MAGISTRA VITE*. Za vlády cisára Augusta si celý rímsky svet myslel, že ľudstvo čaká neobmedzený a trvalý rast a Tertullianus (*okolo roku 200*) napísal vo svojom diele „O duši – De anima“: „Doslova každý deň sa zlepšuje poznanie sveta, každým dňom je svet vzdelanejší a civilizovanejší. Všade sa budujú cesty, vidiek bol

preskúmaný a každá jeho časť sprístupnená obchodu. Úsmevné polia vytlačili lesy, krdle a stáda zapudili divokú zver, piesčité polia boli osiate, skaly rozbité a odstránené, močiare vysušené. Dnes narátate toľko miest a dedín, koľko bolo kedysi chalúp. Útesy a plytčiny nám prestali naháňať hrôzu. Tam kde sú stopy života, existujú domy, budovy a dobre organizované vlády.“ Napriek tomu Rímske impérium skončilo absolútnym rozvratom a žiadna udalosť či proces v ľudských dejinách nevyvolal viac nekonečných diskusií ako úpadok a rozpad ríše rímskej. Aj príčina je zrejmä, na jej zdôvodnenie použijem Gibbonov výrok, „koniec Ríma bol strašlivou revolúciou, lebo 1 000 rokov bola táto udalosť považovaná za ústrednú udalosť dejín, ba dokonca jej os, kvôli svojim katastrofálnym dôsledkom a hrozivému kontrastu medzi absolútnym pocitom bezpečia a totálnym rozkladom“.

Prečo píšem?

Veľmi dlho som premýšľal a zvažoval či niečo vôbec písať, nie preto že by som sa do toho v živote nepustil veď som napísal okolo 300 vedeckých a odborných statí v rôznych časopisoch, na konferenciách a konečne aj v knižných publikáciách. Ten dôvod bol pre mňa samotného omnoho závažnejší ako úvaha o schopnosti autora či čítanosti nejakého diela. Moja vôkol dokola opakovaná rečnícka otázka znie, **MÁ TO ZMYSEL**, je vôbec pre koho písať?

V tejto súvislosti sa mi v mysli vynára jedna momentka z minulosti. Chystal som sa na prednášku a vo veľkej posluchárni ku mne akosi z tieňa, lebo som ho zazrel až keď bol vedľa mňa, pristúpil jeden starý kolega. Bol práve prorektorom univerzity, kde som sa nedávno predtým vrátil zo zahraničia (prvých 8 rokov mimo Slovenska). Vedel som, že je kamarátom bývalého rektora, proti ktorému som kandidoval vo voľbách rektora pred

svojim odchodom. Keď som pracoval na zahraničnej univerzite tiež ako prorektor, pri nejakej príležitosti sme sa stretli a on mi oznámil v mene svojho kamaráta rektora, že by som sa mohol vrátiť, keby som sa dotyčnému ospravedlnil. Najprv som nechápal o čom hovorí, ale pohotovo mi vysvetlil, že som onoho kamaráta urazil tým, že som ešte ako mladý kandidoval na rektora. Iba som sa zasmial a skonštatoval, že sa asi zbláznili obaja, jeden tým že ho taká myšlienka vôbec napadla a druhý preto, že ju bol ochotný vysloviť.

Ale aby som dokončil moju spomienku na ono stretnutie v aule pred prednáškou. Keď pristúpil ku mne, začal ako pri rande, o počasí, teda čo prednášam a ako sa mi darí. Keď som bol strohý a stručný, len akoby mimochodom začal, „dnes si už starší, máš aj viac skúseností, už by si mohol byť tým rektorom“. Moja odpoveď bola strohá ale zrejme pre neho dosť nečakaná. „Rozhodnutie o tom či sa o nejaké miesto uchádzať je veľmi jednoduché, ale to nie je ani o tom mieste ani o osobe záujemcu, u mňa je takéto rozhodnutie vždy spojené s možnosťou zanechať po sebe stopu, dobrý výsledok, ale to žiadny človek nezvládne sám. V tomto prípade však neviem s kým zdieľať takéto presvedčenie“. Okamžite pochopil a porúčal sa. Na istú dobu som na túto epizódu rád zabudol, uvedomujúc si ono Werichovské, „nejhorší je srážka s blbcem“. Pri písaní týchto riadkov a hmlistej znalosti toho o čom chcem písať, mi nedá pri tom čo sa mi vynorilo v pamäti, nekonštatovať, že pokrytci vždy boli a budú nie len v politike, ale našou úlohou je nepripustiť ich k moci, lebo to vždy znamená „krok vpred a dva kroky vzad“.

Na druhej strane si rád pripomínam na tých pár svojich kamarátov a kamarátok čo čítali nejaký ten môj výtvor a v mysli mi príjemne istú dobu rezonoval jeden výrok, „píšte pre potechu či poučenie ľudí, lebo toho nie je nikdy dost“.

Táto moja úvodná úvaha asi vychádza z toho, že som ako sám často hovorím, od prírody lenivým, a to ma vedie k akémusi vnútornému sporu samého so sebou, MÁ TO ZMYSEL ROBIŤ ZBYTOČNÚ ROBOTU? Prečo je to môj boj so samým sebou? Možno z pohľadu muža v zrelom veku s množstvom rôzne do pamäti sa zapisujúcich skúseností konfrontovaných s dnešnou realitou „straty morálnych zákonov v nás“ ako konštatoval jeden český národovec 19. storočia, či sklamania z neochoty veľkej časti mladej generácie vydať dostatok energie na svoje sebazdokonaľovanie, alebo z opakovanej neochoty ľudstva byť poučený múdrosťou minulosti a krutou sebeckosťou, dnes synteticky globálne vyšponovanou chamtivosťou, ohrozovať samotnú existenciu druhov na našej nádhernej modrozelenej planéte.

Možno je to len generačný problém, ako vlastne vždy v minulosti, kedy si tí starší nechceli či nevedeli pripustiť, že svet a ľudia v ňom sa menia. Neuvedomujúc si túto pre osobné pocity vynikajúcu schopnosť nášho mozgu, vytesňovať nepríjemné zážitky na akúsi pamäťovú perifériu a uľudňovať dušu tými príjemnými, ktoré môžu byť v inej dobe skutočne iné. V tejto súvislosti si spomínam na svoju kantorskú a vedeckú minulosť, kedy na jednej v dnešnej terminológii prestížnej konferencii, akási dáma kórejského pôvodu žijúca v Dánsku, presviedčala auditórium často znudených poslucháčov, o úžasných perspektívach tzv. zážitkovej ekonomiky. V súvislosti s vypočutým ma intuitívne skoro hneď napadlo, že to predsa nie je nič nové, hlavne v USA to veľmi efektívne funguje prinajmenšom od polovice 60. rokov dvadsiateho storočia (*bohužiaľ dnes aj u nás*). Čo to je? Priemysel drog! Začalo to už vlastne v zlatej ére zločinu, druhej dekáde 20. storočia, potom obdobím chemizovaných cigariet, zábavného priemyslu, energetických nápojov, farmaceutických produktov, virtuálnej reality apod.

Je zrejme pravdou, že táto „zážitková ekonomika“ je nesmierne zisková pre výrobcov a distribútorov, ale nesmierne deptajúca ľudského ducha, teda človeka v nás. Dnes máme stav, že mnohí dávajú na internetové sociálne siete adrenalínové zážitky svojich násilných činov na slabých a nevinných. Už máme na to aj sociologickú charakteristiku, „zážitkové násilie“!

Žiť šťastne chce zrejme každý, pre mnohých je to sen všetkých snov. Ale pokiaľ máme prespať celý život a snívať takéto choré sny, tak ja za seba hovorím nie! A zrejme toto „nie“ je najvážnejším dôvodom prečo písať, lebo ešte stále mi záleží na tom, ako túto našu výnimočnú planétu nezlikvidovať za pomoci výnimočne nezodpovedných či hlúpych príslušníkov ľudského rodu tak nezodpovedne a s pýchou nazvaného „homo sapiens“.

Autor

Replikanti

Sofoklés, najväčší staroveký grécky dramatik, známy v Aténach aj svojou politickou činnosťou, povedal:

„Život v nerozume je životom najpríjemnejším.“

Replikant, toto možno pre mnohých cudzie slovo, je dnes skôr známe z literatúry sci-fi ale ja nechcem písať o robotoch ani genetických dvojníkoch vytvorených v našich laboratóriách. Zameriam sa na nás samých. Replikantmi fyzického vzhľadu sú do istej miery jednovaječné dvojčatá. Ľuďom sa ale páči, ako sa to dnes hovorí, INAKOSŤ aj preto lebo nám to pomáha v identifikácii. Našimi najvýznamnejšími identifikačnými prvkami sú morfológické znaky pozorovaného, teda tvar, veľkosť, farba apod. Má to zrejme logické korene v období keď začneme obrazovo vnímať svet okolo seba vo veľmi útlom veku, keď sú naše rozumové schopnosti ešte

veľmi obmedzené. Nedávno pred tým v prenatálnom stave, sme získali poznávacie inštinky ako je hmat, chuť, sluch a po uzrení svetla sveta aj čuch. Tieto naše vnemy a s nimi spojené receptory majú takpovediac prírodný charakter, podobný ako u iných cicavcov. Tvorí s nimi naše významné evolučné pojtko.

Už tisíce rokov civilizovanej spoločnosti (*používam tento výraz iba preto, že je zaužívaný, a teda aj zrozumiteľný, ale ja sám nie som presvedčený, že takéto vyjadrenie je výstižné*), argumentujeme svoju nadradenosť nad iné druhy, dokonca i iné rasy tým, že máme „rozum“ či „inteligenciu“. Ale aký je v tom rozdiel? Rozum je výsledkom činnosti mozgu a ten majú všetci členovia nášho živočíšneho druhu cicavcov a nie len oni. U väčšiny je ich každodenná činnosť spojená s vrodenými a získanými inštinkami, napríklad gepard, hoc je rýchly a inštinkt lovca spojený s čuchom, sluchom a odpozorovanými vzorcami chovania ho privedie k veľmi rýchlemu a impulzívnemu behu za dobrou korisťou, pokiaľ cíti že potrebuje doplniť telesnú energiu, je hladný. Ale keď je korisť dostatočne rýchla a gepard ju nestihne uloviť len za niekoľko málo minút, tak mozog, a teda aj rozum mu podá informáciu pre ukončenie stíhania, lebo jeho strata energie by ho mohla ohroziť na živote. Gepard zastaví, ľahne a dostatočne dlho chladí „svoj stroj“ - svoje svalstvo, krvný obeh,

znižuje tepovú frekvenciu srdca apod. Za to môže rozum, spracuje a vyhodnotí všetky údaje receptorov a vydá „doporučenia“ všetkým častiam organizmu, aby koordinovane (tj. *procesne s presne definovanými časovými údajmi*) znižovali svoju aktivitu. Keby som to chcel nazvať v duchu doby, tak by som použil výraz TECHNOLOGICKY, lebo to je postupnosť úkonov ktorých koordinovaným cieľom je nejaký chcený výsledok, napríklad výrobok s naplánovanými vlastnosťami. Takúto technológiu máme všetci (*myslím tvory na tejto Zemi*). Takže v čom je naša výnimočnosť? Jednoducho povedané v počte neurónov a veľkosti pamäťových registrov, kde si uchováваме zaznamenané dáta i spracované znalosti. Zámerne som to napísal týmto spôsobom, aby som naznačil šablónu mnohých dnešných „vedátorov“, ktorí tvrdia že naše stroje nás predčia možno už onedlho.

Som presvedčený, že nie! Pokiaľ sa nám nepodarí genetickými manipuláciami vytvoriť živá entita, ktorá by bola schopná množenia a ďalších prírodných inštinktov a ovládala by podstatne vyššie množstvo neurónov skompilovaných do väčšieho počtu „mozgových“ či inteligenčných registrov.

Doterajší historický a už bezpočet krát opakovaný proces vytvárania uniformity nie je len v myslení, ale aj konaní

ľudí. Takto dokážu fungovať práve dvojníci akéhosi poslušného „ideálu“ fungujúceho skôr ako mechanický stroj ovládaný rovnako mechanickými prostriedkami obmedzujúcimi jeho činnosti (*napríklad u sústruhov sú to dorazy*). Mám veľmi silný pocit, že je mnoho ľudí a inštitúcií tohto sveta, ktoré konajú tak aby z ľudí vytvárali takýchto obmedzených replikantov s definovanými vlastnosťami. Keď divokého predátora začnete kŕmiť, tak za nejaký čas stratí evolučne budované inštinkty lovca a na miesto lovu bude chodiť žrať na vami vybraté miesto kŕmenia. Na Slovensku máme aj živý príklad, medvede sú už súčasťou koloritu niektorých našich osád, dedín či miest.

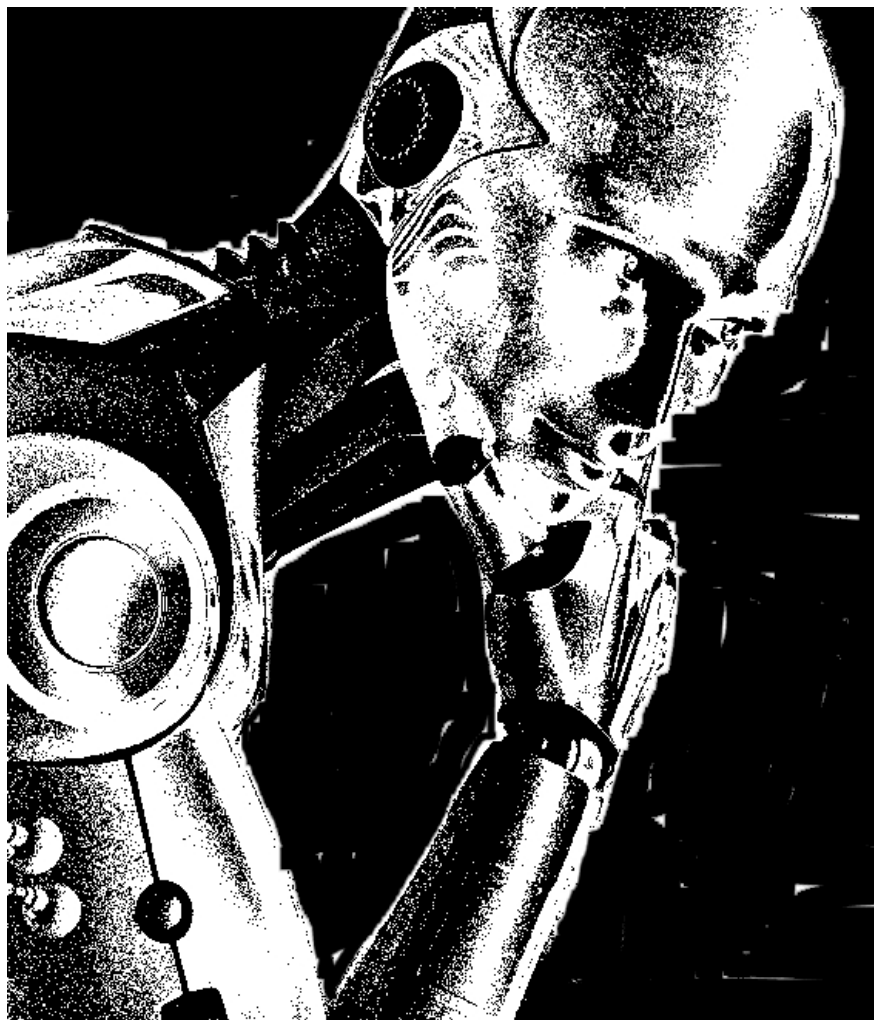
Svet médií a verejného dátového priestoru je svetom zväčša účelovým, teda aj manipulovaným. Posledné storočie je toho výborným príkladom, ***politická ekonómia vytvorila virtuálny hospodársky svet, médiá všetkého druhu vytvárajú mentálny virtuálny svet***. Táto činnosť je vedomá a účelová, ale i nevedomá akási hromadná degradácia, povedzme „vypínanie rozumu“. Bolo by možné masové vyvražďovanie nebyť súčasťou týchto dvoch prostriedkov politickej moci? Som hlboko presvedčený, že nie. ***Pre to aby takýto svet fungoval je nutné vytvorenie „namodelovaných“ objektov moci (občanov / ľudí) a tým***

pádom dobre čitateľných a predvídateľných **kópií** – **replikantov**. Inými slovami, to je ono o čo sa snaží každý vládca nech to nazýva vo svojej politickej rétorike „čelom k masám“, alebo „náš zákazník náš pán“, alebo „Američan“, alebo „súdruh“. Jediným liekom a obranným prostriedkom je znalosť získaná kritickým štúdiom a nevyhnutný proces premýšľania spočívajúci v kompilácii preštudovaných dát a znalostí. V staroveku, starej Číne a starej Indii tomu hovorili MEDITÁCIA. Nahráva tomu i technologická vyspelosť a čoraz intenzívnejšie využívanie strojov aj tých tzv. inteligentných a viac disponibilného času pre takúto činnosť. Pokiaľ všetok takýto čas preflákame cestovaním za chimérami „pozemských rajov“, cvičením v posilovniach, ničnerobením pri sledovaní manipulovaných informácií, tak pomáhaj nám imaginárny boh, zlaté božské teľa.

To čo zrejme tento svet dnes potrebuje je akási „Veľká transformácia“, ktorá po prvýkrát prebehla už v dobe medzi rokmi 800 až 300 pred naším letopočtom. V tejto súvislosti si dovoľím odcitovať z Úvodu vynikajúcej knižky „Veľká transformácia“ od Karen Armstrongovej, ktorá sa celá venuje tomuto civilizačne osvietenému obdobiu: „... Mnohé naše obtiaže zakrývajú hlbšiu duchovnú krízu. ... Zdá sa, že nemáme dost' rozumu, aby sme dokázali držať svoju agresivitu

na uzde, v bezpečných a primeraných hraniciach. ... zdá sa, že sme obnažili rys nihilistickej sebadeštrukcie, ukrytý v jadre geniálnych počinov našej modernej kultúry. Riskujeme skazu životného prostredia, pretože už Zem nepovažujeme za posvätnú, ale len za akýsi zdroj. ... Čisto racionálne vzdelanie je nám k ničomu. Príliš draho sme už zaplatili za zistenie, že prestížna univerzita môže existovať aj v blízkosti koncentračného tábora. ... Inšpiráciou pre pochopenie našich súčasných problémov môžeme bezpochyby nájsť v období, ktoré nemecký filozof Karl Jaspers nazval *DOBOU OSOVOU*, (Achselzeit) medzi rokmi 900 až 200 pred našim letopočtom a bola kľúčovým obdobím pre duchovný rozvoj ľudstva¹. ... Nezáležalo ani tak na tom čomu veríte, ako na tom, ako sa chováte. ... Jedine život plný súcitu umožňoval človeku stretnúť sa s tým, čomu sa vtedy hovorilo *BOH, NIRVÁNA, BRAHMA* alebo *CESTA*. ... Mudrci hlásali, že najprv musíme viesť morálne bezúhonný život, potom nás disciplinovaná a nadobudnutá zhovievavosť, nie metafyzické presvedčenie, priblíži dokonalosti ktorú hľadáme. ... Napriek tomu, že sme už dávno opustili večnú filozofiu, otrocky podliehame diktátu módy a dokonca si znetvorujeme tvár a postavu, aby sme sa priblížili súčasnému ideálu krásy. Kult celebrity dokazuje, že dodnes uctieваме vzory, ktoré predstavujú *SUPER*

ČLOVEČENSTVO. ... Zdá sa, že prirodzene inklinujeme k archetypom a paradigmám. Mudrci doby osovej rozvíjali mnoho autentickejšiu verziu duševného života a učili ľudí vyhľadávať ideálne, archetypálne **JA** vnútri seba samého.“

Učenia bez poučení

Valerin Louis Georges Eugéne Marcel Proust, francúzsky spisovateľ prelomu 19. a 20. storočia, známy aj ako „zakladateľ“ moderného románu, svojho času povedal:

„Pravá cesta objavov nie je v hľadaní nových krajín, ale v novom pohľade na ne.“

Na začiatok odcitujem jednu myšlienku Alexisa de Tocquevilla, starú skoro tristo rokov: „Pozornosť si zaslúži skutočnosť, že medzi všetkými ideami a všetkými citmi, ktoré

pripravovali Revolúciuⁱⁱ, sa idea a túžba po verejnej slobode vo vlastnom zmysle tohto slovného spojenia, objavila ako posledná a bola aj prvou ktorá zmizla. Skôr než sa v mysliach revolucionárov začala črtať myšlienka slobodných inštitúcií, začali realizovať sociálne a administratívne reformy. Všetko

smerovalo k idei slobodnej tovarovej výmeny, aby sa nechal voľný priestor podnikaniu, ale vôbec neuvažovali o politických slobodách. Ak sa aj takéto myšlienky z času na čas vynorili, hneď boli zapudené. Opakovane sa všetci vracali k systému protiváhy vlády ako ústredia moci voči poradným zhromaždeniam ľudu, obyvateľov obce či nejakej sociálnej skupiny.“

Miesto skúmania praktických potrieb ľudí spolčených v nejakom spoločenstve, národnom či štátnom, celou históriu ľudstva sa ako červená niť vinie jej účelová manipulácia na nejaký predom definovaný „obraz“. Na rozdiel od ekonómov sa pri smerovaní spoločnosti a nastavovaní jej sociálnych vzťahov skoro vôbec nepoužíva štatistika potrieb všetkého druhu, ktorá by bola východiskom nastavenia jej politického systému.

Kapitalizmus, ako z názvu vyplýva je vlastne systémom nastaveným spoločenskou skupinou (*triedou?*), ktorá podobne ako v predchádzajúcich spoločensko-ekonomických systémoch (*pozdné kmeňové spoločenstvo, otrokárstvo, autokracia šľachty a cirkví spojená s dedičným princípom*) **neponúka rovnaké postavenie svojim občanom**. Kapitál v politickom zmysle slova je nahromadené individuálne či kolektívne imanie, používané na ovládanie iných ľudí. Kapitál